

СУЧАСНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

Ширяєва Н.В., Мірошніченко В.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

У світовій бухгалтерській практиці надається велике значення питанням внутрішньогосподарського обліку. Також методикам планування та обліку витрат, калькулювання собівартості продукції. На практиці використовують кілька способів обліку витрат, і кожен з них актуальний в певній ситуації. Ми ж розглянемо особливості використання методу обліку витрат за системами «Директ-костинг» і «Стандарт-костинг».

У наш час поширеною системою обліку і управління витратами у всіх економічно розвинених країнах є «Директ-костинг». Ця система заснована на обліку прямих витрат на реалізовану продукцію незалежно від обсягу випуску. Застосування її базується на відокремленні постійних витрат від змінних. Використання системи дозволить вирішити проблему неточного розподілу накладних витрат на собівартість конкретних видів продукції. Головною перевагою методу є те, що він надає можливість оперативно проаналізувати ланцюжок «витрати - обсяг - прибуток», визначаючи значення таких показників як точка безбитковості, запас фінансової міцності та ін. Завдяки цьому система «Директ-костинг» сьогодні є ефективним методом обліку витрат.

Незважаючи на свої переваги, система має достатні недоліки, такі як труднощі при розподілі на постійні та змінні витрати, так як в процесі реального виробництва, їх складно класифікувати і визначити до певної групи. Разом з тим, значна частина змішаних витрат може бути кваліфікована по-різному.

Також в управлінському обліку витрат застосовується система «Стандарт-костингу». Система представляє собою калькулювання на базі нормативних (запланованих) витрат за принципом контролю витрат в межах норм і відхилення від них. Система «Стандарт-костинг» - одна з різновидів нормативного методу обліку витрат, заснований на обліку повних витрат і нормативних витрат. Однак при «Стандарт-костинг» наднормативні витрати розподіляються на фінансові результати або на осіб, що спричинили ці наднормативні витрати. Дана система може бути корисна для підприємства з метою підвищення ефективності управління витратами і прибутком.

На практиці можуть застосовуватися комбіновані методи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції, що дозволяють максимально використовувати переваги окремих методів для прийняття управлінських рішень. Але слід зазначити що в українській практиці сьогодні найбільш популярні такі методи, як «Директ-костинг» і «Стандарт-костинг».

Література:

1. Маренич Т. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. – 2006
2. Атамас П. Й. Управлінський облік: Навч. посібник / П. Й. Атамас. – Київ :Центр учбової літератури, 2009.